

Nr 676

Av herrar Börjesson i Falköping och Persson i Heden, *angående utnyttjandet av bostads- och ekonomibyggnader som friställes genom jordbrukets rationalisering.*

Den fortgående rationaliseringsverksamheten och strukturomvandlingen inom jordbruksnäringen medför att ett stort antal fastigheter årligen upphör som självständiga brukningsdelar, vanligen genom sammanläggning. Härvid blir givetvis ett mycket stort antal mangårds- och ekonomibyggnader friställda och utnyttjade. I någon mån kan de kanske utnyttjas inom den brukningsdel, som tillkommit genom sammanläggningen, men det torde inte ske i någon större utsträckning. Vid sammanläggning av två brukningsdelar blir oftast den enas byggnader helt eller delvis utnyttjade. Följden blir givetvis att vidmakthållandet av det kapital som byggnaderna representerar eftersätts, varför byggnadsbeståndet successivt förfaller för att så småningom vara helt tillspillogivet. Det torde vara mycket stora värden som årligen går förlorade på detta sätt. Kunde de åsyftade byggnaderna utnyttjas, skulle det vara en betydande samhällsekonomisk vinst.

Förutsättningarna att utnyttja dessa byggnader för annat än jordbruksändamål är givetvis högst skiftande, främst beroende på geografisk belägenhet och storlek. I en del fall torde också byggnadsbeståndet vara så pass nedslitet att det är föga användbart. Det friställs dock ett mycket stort antal byggnader i sådant skick och med sådan belägenhet att de bör kunna nyttiggöras på ena eller andra sättet.

I fråga om ekonomibyggnader torde användning för lager- eller industriellt ändamål vara det som närmast kan komma i fråga. Det borde t. ex. utrönas om inte militära förråd och lager kunde placeras i de åsyftade byggnaderna, givetvis utan åsidosättande av säkerhetssynpunkterna. Ur beredskapssynpunkt torde den spridda förråds- och lagerhållning som bleve följderna ha vissa fördelar. Det borde också utrönas om andra myndigheter som har behov av lager- och förrådsutrymmen kan utnyttja här åsyftade byggnader. I en del fall torde också en del byggnader kunna utnyttjas av industrier och vissa företag för olika ändamål.

De bostadsbyggnader som friställes bör givetvis i första hand komma i fråga som permanenta bostäder. Så sker också i viss utsträckning, men från förevarande synpunkt är det önskvärt att det kunde ske i större omfattning. Främst bör dock bostadsbyggnader som eljest inte kommer till användning kunna nyttjas som sommar- och fritidsbostäder, inte minst med tanke på den pågående utvecklingen på fritidens områden. Men de bör också i vissa fall kunna utnyttjas för lager o. d. av ovannämnda art.

Såsom framhållits vore det en samhällsekonomisk vinst om det kapital som dessa friställda byggnader representerar kunde utnyttjas på ett effektivare sätt. Säkerligen vore det också en vinst för de olika intressen som kan komma i fråga vid ett sådant utnyttjande, och troligen skulle det också underlätta rationaliseringen inom jordbruket. Spörsmålen är enligt vår mening av sådan art att de bör bli föremål för närmare belysning och prövning. En inventering av de åsyftade friställda byggnaderna och sådana som kan väntas bli friställda inom en aktuell framtid, t. ex. genom lantbruksnämnderna och deras ombud, skulle också vara av värde. Vi förordar att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om närmare prövning av dessa spörsmål.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att frågan om utnyttjande av de bostads- och ekonomibyggnader, som friställes från jordbruksändamål till följd av jordbruksnäringens rationalisering, måtte tagas upp till prövning.

Stockholm den 26 januari 1963

Bengt Börjesson

i Falköping

Arne Persson

i Heden